

Svar (1/2 99)**Socialministeren (Karen Jespersen):**

Kritikken i Socialrådgiveren handler om de skønmæssige afgørelser efter §§ 46 og 46 a i den tidligere bistandslov (i dag aktivlovens §§ 81 og 82).

Det fremgår af artiklen, at de 6 kommuner har interne eller generelle retningslinier, som i vidt omfang forhindrer, at der foretages et individuelt skøn.

Jeg kan om interne retningslinier oplyse, at det er fuldt ud lovligt, at en kommune fastsætter generelle retningslinier for sagernes behandling og afgørelse. De skal blot være i overensstemmelse med loven og må ikke anvendes som eneste grundlag for en afgørelse efter den sociale lovgivning. Generelle retningslinier vil i langt de fleste tilfælde komme borgeren tilgode, fordi borgeren får, hvad borgeren skal have. Samtidig behandles ensartede tilfælde ens (lighedsgroundsætningen), og retningslinierne kan være med til at sikre en hurtig sagsbehandling.

Det er derimod klart ulovligt, hvis der ikke, når det er nødvendigt, sker en fravigelse af de generelle retningslinier således, at borgeren får den rigtige hjælp.

Artiklen henviser til Hvidovre-sagen. Her tog statsamtmanden som formand for tilsynsrådet en række sager op fra det daværende sociale ankenævn, som viste, at kommunen havde sat skøn under regel. Hvidovre-sagen dannede endvidere baggrund for kritikken i DJØF's etisk/faglige betænkning, som anbefalede, at man kom ud over problemet ved at have flere retsbestemte ydelser. Socialministeriets Kontanthjælpsudvalg blev bl.a. på denne baggrund nedsat. Udvalget konkluderede, at man ikke kan afskaffe de skønmæssige bestemmelser fuldt ud, fordi lovgivningen ikke kan tage højde for alle de situationer, der kan opstå for den enkelte og familien. Dog er der på enkelte områder indført retsbestemte regler. Således indebærer den nye bestemmelse om formuens betydning for kontanthjælp i aktivlovens § 14, stk.1, at der nu skal ses bort fra en formue på 10.000 kr. og for ægtefæller 20.000 kr.

De generelle retningslinier blev med offentlighedsloven, der trådte i kraft den 1. januar 1987, undergivet aktindsigt. Det er rigtigt - som det siges i artiklen - at den enkelte borger ikke altid har viden om retten til aktindsigt og heller ikke til eksistensen af de generelle retningslinier. Og det er rigtigt - som det også siges - at

retssikkerhedslovens § 4 (borgerens inddragelse i sagsbehandlingen) skal medvirke til, at hele grundlaget for sagens afgørelse er gennemskueligt, dvs. at generelle retningslinier også skal gives og forklares til borgeren - akkurat ligesom lovgrundlaget skal det.

Det kritiseres også, at ankeinstanserne er afskåret fra at blande sig i skønmæssige afgørelser, medmindre der er tale om »åbenbare urimeligheder«.

Det er ikke rigtigt. Én af øvelserne i retssikkerhedslovsforslaget var netop at gøre op med myten om, at ankeinstanserne kun kan efterprøve en kommunal afgørelse i ganske få tilfælde. Retssikkerhedslovens § 69 siger, at ankeinstanserne kun, når der foreligger særlige omstændigheder, kan efterprøve skønmæssige afgørelser. De særlige omstændigheder betyder i virkeligheden, at ankeinstanserne fx kan efterprøve, om der overhovedet er skønnet (at skøn ikke er sat under regel), om sagsbehandlingsreglerne, dvs. de forvaltningsretlige regler, forvaltningsloven og retssikkerhedsloven, er fulgt, om de sociale faglove er fulgt, og om de rigtige hensyn indgår i afgørelsen. Hvis alle disse regler er fulgt, vil afgørelsen normalt være rigtig, og der vil ikke være grund til at omgøre en kommunal afgørelse. Der gælder således i efterprøvelsen af skønmæssige afgørelser de samme regler for de sociale ankeinstanser som for domstolene. Retssikkerhedslovens § 69 er beskrevet i pkt. 161 - 165 i Socialministeriets vejledning om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ankestyrelsen skal i løbet af 2001 komme med en redegørelse for anvendelsen af § 69, som lovet under Folketingets behandling af retssikkerhedsloven.

Professor, dr. jur., Kirsten Ketscher, Københavns Universitet, henviser som en kommentar til artiklen til retssikkerhedslovens § 3 om, at sagerne skal afgøres så hurtigt som muligt, og at dette også burde gælde sagsbehandlingen i ankesagerne.

Jeg kan hertil oplyse, at det er rigtigt, at nogle nævn har en sagsbehandlingstid på op til 6 måneder, men at nævnene bestræber sig på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Der er dog den afgørende begrundelse for en vis sagsbehandlingstid, at en nævnsafgørelse normalt er sidste administrative afgørelse. Sagsbehandlingen er derfor mere grundig og kan næppe bringes væsentlig ned under 3 måneder. Endvidere kan formanden for nævnet efter rets-